Veiligheidsambitie 2026
Samen sterk voor een veilig Hoorn

December 2022

GEMEENTE HOORN

Onze ambitie

De gemeente Hoorn is verantwoordelijk voor de regie op het lokale veiligheidsbeleid. Om goed regie te kunnen voeren, is de Veiligheidsambitie 2026 opgesteld. De Veiligheidsambitie 2026 bevat geen uitputtende opsomming van alle veiligheidsonderwerpen in Hoorn, maar geeft aan welke onderwerpen met prioriteit opgepakt worden.

Samen sterk voor een veilig Hoorn! Daar zetten wij in de bestuursperiode 2022-2026 stevig op in. Een veiliger Hoorn vergt een gezamenlijke inspanning van alle betrokkenen en belanghebbenden. Met de Veiligheidsambitie 2022 is de aanpak geagendeerd van complexe veiligheidsproblemen, zoals ondermijning, en van de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen.

Deze ingezette koers zetten we de komende jaren voort. Met de onderwerpen drugs, weerbare organisatie, de Hoornse zedenkaart, motorclubs, de Top X aanpak en havens zijn we in de vorige Veiligheidsambitie begonnen en zetten we de komende jaren voort.

Nieuwe onderwerpen zijn cybercrime, mensenhandel, jeugdcriminaliteit, bedrijventerreinen, stadsvernieuwing en data analyse.

We grijpen in bij de oorzaken van problemen om de ontstaansfactoren weg te nemen. Onveiligheid is vaak een uitingsvorm van achterliggende problemen. Dit uitgangspunt staat centraal in de persoonsgerichte aanpak en bij de gebiedsgerichte aanpak.

Partnerschap

Het karakter van de Hoornse veiligheidsaanpak is dat problemen samen aangepakt worden; samen met bewoners, partners en ondernemers. Partnerschap is een belangrijke succesfactor. Ook deze bestuursperiode blijven we hierop investeren. Daarbij geldt dat de partij met de meeste invloed aan zet is. En dat is niet in alle gevallen de overheid.

Met onze partners maken we heldere afspraken die we vastleggen in samenwerkingsafspraken en convenanten: zoals het convenant Veilige School, convenant nazorg ex-gedetineerden, het Hennepconvenant, het convenant Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), het HALT convenant (het Alternatief), draaiboek overlast en het convenant Zorg en Veiligheidshuis.

Het uitwisselen van gegevens en het verwerken van informatie is privacy gevoelig. Het waarborgen van de privacy is een randvoorwaarde voor de thema’s uit de Veiligheidsambitie.

Bij het ontwikkelen van de Veiligheidsambitie 2026 zijn de volgende bronnen betrokken:

- Veiligheidsscan Basisteam Hoorn 2021.
- Politiecijfers.
- Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid.
- Coalitieakkoord Hoorn 2022.

1 Ondermijning

Er is sprake van ondermijning als de (legale) bovenwereld en de (illegale) onderwereld met elkaar in contact treden. Er komt namelijk altijd een moment dat de onderwereld de bovenwereld nodig heeft. Voor vergunningen, bankrekeningen, etc.

Ondermijning kent veel verschijningsvormen zoals cybercrime, witwassen, motorclubs, drugs of vastgoedfraude.

Bij de aanpak van ondermijning kijken we goed naar de rol die de gemeente heeft. De gemeente is namelijk lang niet altijd de partij met de meeste invloed om bepaalde vormen van ondermijning aan te pakken.

Een sterke troef die we als lokale overheid hebben, is het opwerpen van barrières om het criminelen zo lastig mogelijk te maken in Hoorn en het inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen.

Om het waterbed effect te voorkomen, werken we samen met de Westfriese gemeenten en op de schaal van Noord-Holland in het Integraal Meerjarenplan Veiligheid.

Een alerte en weerbare gemeentelijke organisatie is belangrijk om als organisatie sterk te staan tegen ondermijnende invloeden. Casussen worden integraal opgepakt met partners en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC).

Mensenhandel

Mensenhandel is een vorm van moderne slavernij waarbij slachtoffers worden uitgebuit en soms in aanraking komen met verschillende vormen en gradaties van geweld. Mensenhandel bestaat onder andere uit het werven, vervoeren of opnemen en huisvesten van mensen met gebruik van dwang, geweld, misleiding of misbruik. Het doel van de mensenhandelaar is het uitbuiten van een persoon.

Er zijn verschillende vormen van mensenhandel waaronder: seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting, en gedwongen orgaanverwijdering.

Er bestaat in Hoorn een impasse wat betreft de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit vergroot de kans dat arbeidsmigranten illegaal gehuisvest worden buiten het zicht van de gemeente met alle risico's van dien.

Gemeenten zijn per 2022 verplicht mensenhandel beleid te hebben. Met de Westfriese gemeenten hebben we in 2022 gezamenlijk beleid ontwikkeld waar we de komende jaren uitvoering aan geven.

Cybercrime

Cybercrime kan gericht zijn tegen personen, eigendommen, organisaties, elektronische communicatienetwerken of informatiesystemen. Door de anonimiteit en het massale bereik van internet is cybercrime zeer aantrekkelijk voor criminelen. Ze kunnen meer slachtoffers benaderen en lopen minder kans om gepakt te worden.

Gemeenten hebben een belangrijke rol om te voorkomen dat inwoners, bedrijven, voorzieningen én de gemeente zelf slachtoffer worden van cybercriminaliteit.

Er zijn verschillende wegen waar we als gemeente op inzetten om een cyberweerbare gemeente te worden:

- Cyberincidenten en cybercrisis: gemeenten weten hoe zij zelf of samen met andere gemeenten en/of de Veiligheidsregio kunnen handelen om de cyberincidenten en -crisis beheersbaar te maken en af te wikkelen.

- Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit: gemeenten dienen de samenleving weerbaar te maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

- Online aangejaagde ordeverstoring: gemeenten en politie worden regelmatig geconfronteerd met ordeverstoringen die online beginnen of online versterkt worden. Het gaat bijvoorbeeld om oproepen tot demonstraties, illegale evenementen en het versterken van tegenstellingen tussen inwoners. Gemeenten moeten adequaat in kunnen spelen op wat zich online afspeelt en voor offline ordeverstoringen kan zorgen.

Drugs

De aanpak van hennep is geborgd in het Hennepconvenant. We trekken hierin samen op met onze partners zoals elektriciteitsbedrijf Liander en woningcorporatie Intemaris. Iedere partij zet zijn bevoegdheden in als een hennepplantage ontdekt is. De burgemeester sluit drugspanden en de politie pakt lokale drugsdealers op. We werken aan de preventieve aanpak van drugs in het regionale programma In Control of Alcohol en Drugs.

Motorclubs

De stevige overheidsaanpak van de laatste jaren heeft effect. Dankzij intensieve samenwerking tussen lokaal bestuur, politie, Belastingdienst, FIOD en het Openbaar Ministerie laten motorbendes zich veel minder in de publieke ruimte zien. De rechter heeft de motorclubs Hells Angels, Satudarah en No Surrender verboden verklaard. Burgemeesters sluiten clubhuizen en kopstukken van de bendes worden strafrechtelijk vervolgd.

De problematiek is echter niet verdwenen. Motorbendes laten zich dan wel minder zien in het straatbeeld; zij bewegen zich nog altijd veel in georganiseerde criminele (drugs)netwerken en hebben een ondermijnend effect op bestuur en samenleving. Een gezamenlijke en doelgerichte overheidsaanpak, onder de vlag van het RIEC, blijft daarom noodzakelijk.

Barrières

Door het opwerpen van barrières wordt het criminelen moeilijk gemaakt in Hoorn criminele activiteiten te ontplooien en creëren we een ongunstig vestigingsklimaat. Voorbeelden van barrièremodellen zijn de wet BIBOB (wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar Bestuur), de integrale hennepaanpak en het screenen van ondernemers op ‘goed levensgedrag’.

We maken het criminelen zo moeilijk mogelijk in Hoorn criminele activiteiten te ontplooien. Barrières worden opgeworpen bij kwetsbare branches (zoals horeca) als we signalen hebben dat sprake is van ondermijnende activiteiten.

Door barrièremodellen in te zetten, zenden we ook het signaal uit dat je niet in Hoorn moet zijn als je criminele intenties hebt.

Bestuursrechtelijke maatregelen

Het toepassen van bestuursrechtelijke maatregelen is een effectieve interventie, naast andere maatregelen zoals het strafrecht. Voorbeelden zijn het sluiten van panden waar illegaal gegokt wordt of illegale prostitutie plaatsvindt, het opleggen van dwangsommen (zoals bij graffiti) en het voeren van stopgesprekken met (mogelijke) overtreders.

Weerbare organisatie

Een weerbare en alerte gemeentelijke organisatie is een belangrijke barrière tegen ondermijning. Gemeenten zijn interessant voor criminelen voor het verkrijgen van vergunningen, contracten, inschrijvingen in de Basis Registratie Personen, etc. Ook gemeentelijke bestuurders kunnen interessant zijn voor het verkrijgen van invloed of zaken voor elkaar te krijgen. De komende jaren werken we verder aan het versterken van onze organisatie en medewerkers. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit doen we samen met de provincie en het RIEC.

2 Personen

Seksueel misbruik

In Hoorn hebben we sinds enkele jaren signalen in kaart gebracht van jongeren (waaronder minderjarigen) waarbij sprake is van seksueel overschrijdend gedrag. Het gaat om jonge meiden die tegen hun wil en onder dwang seks hebben met mannen en jongens.

Jongeren treden moeilijk naar buiten met dergelijke zaken. Schaamte speelt daarbij een grote rol. Hierdoor ontbrak een beeld van de aard en omvang van deze problematiek in Hoorn.

Wij blijven ons inzetten om signalen in kaart te brengen, de plegers aan te pakken en de slachtoffers te helpen. Dit doen we samen met onze partners zoals het Veiligheidshuis, scholen, 1. Hoorn, Stichting Netwerk en zorgpartijen.

Daarnaast zetten we gericht interventies in om jongeren hier weerbaar tegen te maken en voor te lichten. Scholen en andere maatschappelijke instanties spelen hierbij een belangrijke rol.

Demonstraties
Er worden in de gemeente verschillende soorten demonstraties georganiseerd. Deze manifestaties maken deel uit van het grondwettelijke recht om te demonstreren. Om alles in goede banen te leiden en ordentelijk te laten verlopen, is hiervoor inzet nodig van onze medewerkers, Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's), de politie en gemeentelijke diensten.

Polarisatie, Contra Terrorisme en Radicalisering (CTER), Radicalisering en lone wolfs

Een groeiende groep ontevreden burgers voelt zich getroffen in hun bestaan door bepaalde dossiers in het overheidsbeleid, met als gevolg een toenemend anti-overheidssentiment. Dit uit zich onder meer in intimidatie en bedreigingen van politici, bestuurders en journalisten en anti-systeem demonstraties die ontwrichtend kunnen werken op de samenleving. Tegenstelling tussen groepen en personen worden sterker waardoor zij steeds meer tegenover elkaar komen te staan. Dit zien we ook in Hoorn.

De verwachting is dat deze maatschappelijke tendens zich de komende jaren voortzet. Dat vraagt naast veel inzet ook een alerte en parate (online) veiligheidsorganisatie.

Radicalisering en extremisme blijft een actueel veiligheidsthema. Niet alleen op religieus vlak, maar ook politiek (links-rechts) en anti-overheid. Zorgelijk zijn ook de zogenaamde 'lone wolves'. Dit zijn personen die zich aan het oog onttrekken van overheidspartijen, de samenleving en een sociaal netwerk. Door het ontbreken van medeplichtigen is het signaleren en opsporen van deze personen vaak erg moeilijk.

We werken op dit thema samen in Noord-Holland met het Zorg- en Veiligheidshuis, politie en justitie. Als gemeente vervullen we een belangrijke rol in het herkennen van signalen. Hier blijven we de komende jaren op inzetten.

Jeugdcriminaliteit

In toenemende mate zijn jongeren – en met name kwetsbare jongeren - een aantrekkelijk doelwit voor criminele organisaties. Veel jongeren zijn vatbaar voor de verlokkingen van het snel geld verdienen en komen zo onder de invloed van criminelen. Vaak ontbreekt het die jongeren aan een normatief kader. Zij dreigen af te glijden en/of door te groeien naar een criminele carrière.

Het drank- en drugsgebruik onder jongeren blijf een zorg van aandacht. Met In Control of Alcohol en Drugs zetten we hierop in samen met de Westfriese gemeenten en met de Geestelijke Gezondheidsdienst (GGD) op de schaal van Noord-Holland Noord.

Top X aanpak

Met de Top X aanpak is inmiddels een aantal jaren ervaring opgedaan. De aanpak is geëvalueerd en doorontwikkeld. Deze aanpak is bedoeld voor 10 jong volwassenen en 10 minderjarigen en is geïnspireerd op de Amsterdamse Top 600 aanpak.

Die personen die voor veel overlast/onveiligheid zorgen, worden gericht aangepakt en geholpen. Het zwaartepunt in de aanpak is het bieden van langdurige en intensieve ondersteuning en begeleiding en het toepassen van creatieve interventies op de persoon en diens sociale omgeving (broertjes, zusjes, ouders).

Het is een intensieve aanpak die veel vraagt van de deelnemende partijen. De financiële investeringen voor de aanpak zijn in kaart gebracht en structureel geborgd in de begroting.

Doel van de aanpak is om de negatieve ontwikkeling op de criminele carrièreladder op zo jong mogelijke leeftijd te doorbreken en de deelnemers perspectief te bieden op een evenwichtige toekomst.

Vroegsignalering / preventie jeugdcriminaliteit

‘Voorkomen is beter dan genezen.’ Het op zo jong mogelijke leeftijd herkennen van signalen die duiden op een negatieve ontwikkeling op de criminele carrièreladder stelt ons in staat in een vroeg stadium actie te ondernemen.

Met ons signaleringsnetwerk brengen we deze jongeren zo vroeg mogelijk in beeld. Dit doen wij onder andere met scholen, jongerenwerk en de jeugd BOA’s.

Het is belangrijk om onze jongeren weerbaar te maken tegen criminele en ondermijnende invloeden. Wij trekken hierin samen op met alle Westfriese voortgezet onderwijs scholen in het kader van het convenant Veilige School.

Het messenbezit onder jongeren is zorgelijk en risicovol en lijkt normaal gevonden te worden. We zetten in op de bewustwording onder jongeren te vergroten, onder andere door voorlichtingscampagnes en inleveracties.

Daarnaast maken we afspraken met HALT voor voorlichtingsprogramma’s en interventies om jeugdcriminaliteit te voorkomen. Belangrijke thema’s zijn: wapenbezit, snus (tabak in poedervorm), drugs en illegaal vuurwerk.

Zorg en veiligheid

De verbinding tussen het veiligheids- en het sociaal domein wordt steeds intensiever bij de Top X aanpak, de GGZ problematiek en vroeg signalering. Het zwaartepunt in de aanpak is het bieden van zorg en ondersteuning. We reiken de personen die handvatten aan om weer het juiste pad op te gaan. Zo nodig kan dwang en drang ingezet worden vanuit het veiligheidsdomein. Daarnaast krijgt deze verbinding vorm in een op- en afschalingsmodel voor Zorg en Veiligheid.

3 Gebieden

Havens

In de gemeentelijke havens is het digitaal nachtregister ingevoerd. Bezoekers van de havens moeten zich identificeren en hun verblijf wordt geregistreerd.

Dit is een barrière tegen mogelijke ondermijning in de Hoornse havens. Het is niet meer mogelijk om de Hoornse havens anoniem te bezoeken of daar anoniem te verblijven.

De komende jaren rollen we het digitaal nachtregister verder uit naar de commerciële havens in Hoorn, zodat we deze barrière in alle Hoornse havens hebben.

Bedrijventerreinen

Wij sluiten vanuit veiligheid aan bij het overleg met Parkmanagement en participeren actief in het keurmerk veilig ondernemen op bedrijventerreinen.

Samen met Meld Misdaad Anoniem, de Westfriese gemeenten en het Regionaal Platform Fraudebestrijding geven we voorlichtingsbijeenkomsten voor Westfriese ondernemers tegen ondermijning.

Overlastlocaties

Overlastlocaties brengen we in beeld met de wijkagent, jongerenwerk en de BOA’s. We stellen een gezamenlijk plan van aanpak op en treden direct op. Doel is om de overlast zo snel mogelijk in te dammen.

We zien de laatste jaren een toename van incidenten die een grote impact hebben op het maatschappelijk verkeer, zoals de graffiti criminaliteit die de stad overspoelt.

Dergelijke incidenten vragen veel inzet van gemeente en de politie. Wij verwachten dat de dergelijke incidenten de komende jaren onze aandacht en inzet blijven vragen.

Cameratoezicht (vast en flexibel) helpt ons de veiligheid te vergroten in die situaties waar andere maatregelen onvoldoende effect hebben gehad. We hebben vast cameratoezicht in de horecagebieden in de binnenstad, rondom het station Kersenboogerd en station Hoorn. Flexibel cameratoezicht zetten we daar in waar de veiligheidssituatie er om vraagt, zoals het Julianapark.

De BOA’s zijn zichtbaar aanwezig op die plekken in de stad waar het nodig is. De politie concentreert zich steeds meer op zijn kerntaken waardoor BOA’s een steeds grotere rol krijgen in de openbare ruimte van Hoorn. Zij treden op bij overlastsituaties en bij problematische (jeugd)groepen.

Complexe burenruzies

Het aantal complexe burenruzies in Hoorn neemt toe. Dit zijn conflicten waarbij er meerdere problemen spelen. Vaak speelt er ook een zorg vraagstuk, zoals psychische problematiek. Burenruzies hebben veel invloed op de leefbaarheid in wijken. Buurtbemiddeling wordt ingezet als partijen daar voor openstaan.

Stadsvernieuwing

Hoorn heeft grote ambities om meer stad te worden: groeien inwonersaantal, stadsstrand, evenementen, etc. De ambitie om meer stad te worden, heeft invloed op het Hoornse veiligheidsbeeld en de leefbaarheid in Hoorn. Een veilig Hoorn behoort niet exclusief tot veiligheidsbeleid. Bij wijk- en stadsvernieuwing/ -ontwikkeling dient rekening gehouden te worden met de invloed die de fysieke omgeving heeft op de objectieve veiligheid.

Met name het stadsstrand zal naar verwachting een grote impact hebben op het veiligheidsbeeld, op land en op het water. Dit heeft grote consequenties voor de inzetbaarheid van de BOA's. BOA's die kunnen handhaven op het water zullen voor de zomermaanden aangetrokken moeten worden.

De wijkgerichte veiligheidsaanpak in de Kersenboogerd is geborgd in spoor 5 van programma Kansen voor de Kersenboogerd. Twee wijk BOA's zijn gekoppeld aan de Kersenboogerd. Parate planvorming is opgesteld om snel te kunnen ingrijpen bij overlast en acute veiligheidssituaties.

4 Data analyse

Informatie gestuurd werken door het slim combineren van informatiebronnen werken we verder uit voor het veiligheidsdomein. We ontwikkelen een dashboard waarin we overlastmeldingen, politiecijfers en weerstatistieken combineren. Zo hebben we op straat- en wijkniveau inzichtelijk welke problemen zich waar en wanneer afspelen. Hierdoor versterken we onze informatiepositie. Op basis van deze data-analyse kunnen we nog meer aanwezig zijn op die plaatsen waar het nodig is en kunnen we trends en ontwikkeling vroegtijdig signaleren en aanpakken. Het dashboard blijven we de komende jaren door ontwikkelen en uitbreiden met informatiebronnen.

5 Actuele problemen

Bij actuele veiligheidsproblemen treden wij direct op. Voorbeelden van de afgelopen tijd zijn de JP Coen rellen, demonstraties en graffiti. Wij hebben korte lijnen met de politie om snel een plan van aanpak te kunnen maken. Ons BOA-team is van onmisbare waarde om dergelijke problematiek aan te kunnen pakken. De verwachting is dat dergelijke incidenten in de toekomst zullen toenemen.

6 Dit willen wij bereiken

Doelen 2026

- De gemeente streeft naar het voorkomen, bestrijden en het beschermen van de slachtoffers van mensenhandel.
- Wij geven prioriteit aan een cyber weerbare gemeente. We zetten ons in om te voorkomen dat inwoners en bedrijven slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Ook zorgen we dat we goed voorbereid zijn op cybercrises en online aangejaagde ordeverstoringen.
- Wij brengen signalen van seksueel misbruik in kaart, pakken de plegers aan en helpen de slachtoffers.
- Door het opwerpen van barrières en het inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen maken we het criminelen zo moeilijk mogelijk in Hoorn.
- De gemeente Hoorn is een alerte en weerbare organisatie tegen ondermijning.
- Wij signaleren vroegtijdig jongeren die dreigen af te glijden in de criminaliteit en bieden hen nieuw perspectief.
- Wij hebben 10 volwassenen en 10 minderjarigen in de Top X aanpak.
- In de havens en op bedrijventerreinen werken we samen met private partners om barrières op te werpen tegen ondermijning.

Verantwoording

De Veiligheidsambitie 2026 is stevig geformuleerd; een uitdaging, maar geen garantie. Veiligheid is daarvoor te complex en er zijn veel factoren niet door ons te beïnvloeden. Daarnaast, absolute veiligheid bestaat niet. Binnen onze invloedssfeer doen wij alles om onze ambitie te realiseren. Wij verantwoorden ons graag op onze inspanningen en de daarmee behaalde resultaten. Zoals gebruikelijk informeren we de gemeenteraad over de voortgang en resultaten van de Veiligheidsambitie 2026.

Gemeente Hoorn
Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

GEMEENTE HOORN